

**MEMORANDUM
OF UNDERSTANDING AND COOPERATION
BETWEEN
UKRAINIAN AND GERMAN RENEWABLE
ENERGY ASSOCIATIONS**

This Memorandum of Understanding (hereinafter - the "Memorandum") is entered into by the Public Association "GLOBAL 100 RE UKRAINE" (hereinafter - the "100 RE UA") with the sectoral member associations Solar Energy Association of Ukraine (ASEU), Public Association Ukrainian Wind Energy Association (UWEA), Bioenergy Association of Ukraine (UABIO), Energy Association Ukrainian Hydrogen Council, Ukrainian association of Energy Service Companies (UAESCO) and "GERMAN RENEWABLE ENERGY FEDERATION" (hereinafter - the "BEE") with the sectoral member associations German Solar Association (BSW), German Wind Energy Association (BWE), German Biogas Association (FvBiogas). «100 RE UA» and «BEE» are hereinafter referred to individually as a "Party" and jointly as the "Parties".

Wishing to develop effective cooperation:

- in the field of transition of Ukraine and all humanity to the production and consumption of energy from renewable sources;
- in the field of Ukraine's fulfillment of international obligations and national strategic documents regarding the development of renewable energy and the achievement of the country's energy independence;
- in the field of promoting compliance with the principles of sustainable development and environmental awareness;
- in the field of promoting public dialogue in order to find ways to solve global problems of humanity;
- in the field of the development and promotion of domestic export-oriented "green" economies in both countries;
- in the field of preparation of the economy of Ukraine for the implementation of the CBAM.

Taking into account the common position on:

- creation of conditions for the transition of Ukraine's energy industry to renewable energy sources;
- Ukraine's integration into the European trend of reorientation towards the use of renewable energy sources;

**МЕМОРАНДУМ
ПРО
ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ ТА СПІВПРАЦЮ
МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ ТА НІМЕЦЬКИМИ
АСОЦІАЦІЯМИ ВІДНОВЛЮВАНОЇ
ЕНЕРГЕТИКИ**

Цей Меморандум про взаєморозуміння (далі - «Меморандум») укладений між Громадською спілкою «Глобал 100 РЕ Україна» (далі - «100 РЕ ЮА») із асоціативними членами Громадською спілкою «Асоціація сонячної енергетики України» (АСЕУ), Громадською спілкою «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА), Громадською спілкою «Біоенергетична асоціація України» (БАУ), Громадською спілкою «Енергетична Асоціація «Українська Воднева Рада», Громадською організацією «Українська асоціація енергосервісних компаній» (УАЕК) и «Федерацією відновлюваної енергії Німеччини (далі - «ФВЕН») із асоціативними членами «Німецька асоціація сонячної енергетики» (НАСЕ), «Німецька вітроенергетична асоціація» (НВЕА), «Німецька біогазова асоціація» (НБГА). «100 РЕ ЮА» та «ФВЕН» у подальшому іменуються окремо як «Сторона» та разом, як «Сторони».

Бажаючи розвивати ефективну співпрацю:

- у сфері переходу України і всього людства на виробництво та споживання енергії з відновлюваних джерел;
- у сфері виконання Україною міжнародних зобов'язань та національних стратегічних документів щодо розвитку відновлюваної енергетики та досягнення енергетичної незалежності країни;
- у сфері сприяння дотриманню принципів сталого розвитку та екологічної свідомості;
- у сфері сприяння суспільному діалогу задля пошуку шляхів вирішення глобальних проблем людства;
- у сфері розвитку та просування вітчизняної експорторієнтованої «зеленої» економіки в обох країнах;
- у сфері підготовки економіки України до впровадження СВAM.

Враховуючи спільну позицію щодо:

- створення умов для переходу енергетики України на відновлювані джерела енергії;

- the development of renewable energy as an innovative component of the national economy, which will contribute to the fundamental improvement of the socio-economic indicators of the country's development and ensure its energy independence;
- the need to implement the principles of sustainability and environmental friendliness of the Ukrainian economy;
- the necessity to find ways of global problems solving and implementation of regular public dialogue;
- supporting the export potential of Ukraine's economy.

Guided by:

- the principles of the Paris Climate Agreement, which was signed by more than 170 countries of the world, including Ukraine;
- the need for Ukraine to adapt the Global Goals in the field of sustainable development, which were approved at the UN Summit in September 2015;
- a course for a significant reduction of greenhouse gas emissions, development of renewable energy, gradual replacement of traditional energy resources with renewable ones, modernization of the economy, improvement of citizens' well-being, reduction of energy consumption, improvement of energy efficiency, attraction of "green" investments;
- provisions of the European Green Agreement.

The parties have agreed on the following:

Article 1. Goals

1.1. The objectives of this Memorandum are:

1.1.1 Creating and maintaining permanent contacts and strengthening cooperation between Germany and Ukraine in the field of renewable energy and climate policy, while developing measures aimed at protecting the environment, bringing climate change to a halt, accelerating the "green" transition and developing the export potential of "green" sectors of the economy of Ukraine.

1.1.2 Joining forces as private-sector associations of renewable energy to support the energy transition in both Ukraine and Germany, by exchanging best practices and by learning from each other.

1.1.3 Promoting the transition of the energy industry of Ukraine to renewable sources as a strategic component of energy security and independence of the state.

- інтеграції України в європейський тренд переорієнтації на використання відновлюваних джерел енергії;
- розвитку відновлюваної енергетики як інноваційної складової національної економіки, що сприятиме кардинальному поліпшенню соціально-економічних показників розвитку країни та забезпечуватиме її енергетичну незалежність;
- необхідності впровадження принципів сталості та екологічності економіки України;
- необхідності пошуку шляхів вирішення глобальних проблем та впровадження регулярного суспільного діалогу;
- підтримки експортного потенціалу економіки України.

Керуючись:

- засадами Паризької кліматичної угоди, що була підписана понад 170 державами світу, в тому числі Україною;
- необхідністю адаптації Україною Глобальних цілей в області сталого розвитку, що затверджені на Саміті ООН у вересні 2015 року;
- курсом на значне скорочення викидів парникових газів, розвиток відновлюваної енергетики, поступове заміщення традиційних енергоресурсів на відновлювані, модернізацію економіки, підвищення добробуту громадян, зменшення енергоспоживання, підвищення енергоефективності, залучення "зелених" інвестицій;
- положеннями Європейської Зеленої Угоди.

Сторони домовились про таке:

Стаття 1. Цілі

1.1. Цілями цього Меморандуму є:

1.1.1 Створення та підтримання постійних контактів і посилення співробітництва Німеччини та України у сфері відновлюваної енергетики та клімату й розробки заходів, спрямованих на захист екології, зупинка кліматичних змін, прискорення «зеленого» переходу та розвиток експортного потенціалу «зелених» галузей економіки України.

1.1.2 Об'єднання зусиль між асоціаціями з відновлюваної енергії задля сприяння енергетичному переходу одночасно в Україні та Німеччині, завдяки обміну кращими практиками та навчальними програмами.

1.1.4 Ukraine's integration into the trend of the European Union and international programs for the transition to renewable energy sources, environmental protection and support for the "green" transition, decarbonization

1.1.5 Increasing the awareness of the population and business circles of Ukraine about the objective advantages of using energy from renewable sources, as well as about changes due to the provisions of the European Green Agreement.

1.1.6 Improving the investment attractiveness and investment image of the renewable energy sector of Ukraine and other "green" projects.

1.1.7 Involvement of German investors, financial and public organizations in cooperation and consolidation of efforts in Ukraine, taking into account the need to overcome the dependence of Ukraine's energy industry on fossil fuels, to reorient it to environmentally safe renewable energy and to work towards full energy independence of Ukraine.

1.1.8 Development of the "RePowerUA" plan for green transformation and decarbonization of the national economy, based on the provisions and implementation experience of the "RePowerEU" plan adopted by the European Commission, and the practical experience of the renewable energy sector in Germany.

Article 2. Forms of cooperation

2.1 Forms of cooperation within the framework of this Memorandum may include:

2.1.1 Exchange of materials, knowledge and experience on the implementation of solar, wind energy, hydropower, geothermal, bioenergy and other technologies using renewable energy sources, as well as on issues of improving the environmental situation and promoting "green" exports.

2.1.2 Assistance in the use in Ukraine of the experience of the European Union, including Germany, in stimulating the development of renewable energy, "green" transition and eco-responsible economy.

2.1.3 Exchange of information, knowledge, experience and materials on attracting investments, creating a favorable investment climate in the field of renewable energy and other projects that will support the "green" transition of Ukraine.

2.1.4 Joint consultations on the identification of current problems, barriers to the introduction of energy-saving

1.1.3 Просування енергетичного переходу промисловості України на відновлювані джерела енергії як стратегічний компонент енергетичної безпеки та незалежності держави.

1.1.4 Інтеграція України у тренд Європейського Союзу та міжнародні програми з переходу на відновлювані джерела енергії, захисту навколишнього природного середовища та підтримки «зеленого» переходу, декарбонізації.

1.1.5 Підвищення інформованості та екологічної свідомості населення та ділових кіл України про об'єктивні переваги використання енергії з відновлюваних джерел, а також про зміни, зумовлені положеннями Європейської Зеленої Угоди.

1.1.6 Поліпшення інвестиційної привабливості та інвестиційного іміджу сектору відновлюваної енергетики України та інших «зелених» проектів.

1.1.7 Залучення інвесторів, фінансових та громадських організацій Німеччини до співпраці та консолідації зусиль в Україні, зважаючи на необхідність подолання залежності енергетики України від викопних видів палива, переорієнтації її на екологічно безпечну відновлювану енергетику та побудови повної енергетичної незалежності України.

1.1.8 Розробка Плану зеленої трансформації та декарбонізації національної економіки «RePowerUA» ґрунтуючись на положеннях та досвіді впровадження плану «RePowerEU», який прийнято Єврокомісією, та практичному досвіді сектору відновлюваної енергетики Німеччини.

Стаття 2. Форми співробітництва

2.1 Форми співробітництва в рамках цього Меморандуму можуть включати:

2.1.1 Обмін матеріалами, знаннями та досвідом із питань впровадження сонячних, вітроенергетичних, гідроенергетичних, геотермальних, біоенергетичних та інших технологій із використанням відновлюваних джерел енергії, а також із питань покращення екологічної ситуації та сприяння «зеленому» експорту.

2.1.2 Допомогу у використанні в Україні досвіду Європейського Союзу, в тому числі Німеччини зі стимулювання розвитку відновлюваної енергетики, «зеленого» переходу та еко-відповідальної економіки.

2.1.3 Обмін інформацією, знаннями, досвідом та матеріалами з питань залучення інвестицій, створення сприятливого інвестиційного клімату в галузі

technologies in Ukraine, technologies of energy production from renewable sources, as well as a joint search for ways to solve them using the practical experience of Germany.

2.1.5 Development of partnerships in the field of renewable energy between representatives of the energy sectors of Ukraine and Germany.

2.1.6 Creation of a German-Ukrainian network of contacts in the renewable energy sector.

2.1.7 Joint consultations and expert support for the development of the Plan for green transformation and decarbonization of the economy of Ukraine "RePowerUA" with modeling of state mechanisms/tools for promoting the development of renewable energy.

2.1.8 Joint consultations with representatives of the parliament, government, other state authorities and local self-government bodies in Germany and in Ukraine regarding the promotion of the implementation of necessary political and legal conditions for the use of renewable energy in Ukraine and the attraction of investments in "green" projects.

2.1.9 Creation of an active network of relevant stakeholders (investors, equipment manufacturers, service providers, banks and other financial institutions, etc.).

2.1.10 Coordination of actions, exchange of information and data (collection, analysis), as well as dissemination of information of common interest.

2.1.11 Conducting events involving German and Ukrainian companies interested in implementing joint projects in the field of renewable energy in Ukraine and in other "green" projects.

2.1.12 Organization of conferences, round tables, expositions, forums, symposiums, working groups, seminars, lectures, trainings, study tours.

2.1.13 Organization and promotion of business contacts and the use of all necessary measures to ensure the effectiveness of business relations, promotion of development and ensuring the achievement of the goals specified in the Memorandum.

2.1.14 Any other forms of cooperation that may be jointly determined by the Parties within the framework of the current legislation of Ukraine.

відновлюваної енергетики та інших проектах, що сприятимуть «зеленому» переходу України.

2.1.4 Спільні консультації щодо виявлення актуальних проблем, бар'єрів щодо впровадження енергозберігаючих технологій в Україні, технологій виробництва енергії з відновлюваних джерел, а також спільний пошук шляхів їх врегулювання з використанням практичного досвіду Німеччини.

2.1.5 Розвиток партнерства в сфері відновлюваної енергетики між представниками енергетичних секторів України та Німеччини.

2.1.6 Створення Німецько-Української мережі контактів у секторі відновлюваної енергетики.

2.1.7 Спільні консультації та експертна підтримка для розробки Плану зеленої трансформації та декарбонізації економіки України «RePowerUA» із моделюванням державних механізмів/інструментів сприяння розвитку відновлюваної енергетики.

2.1.8 Спільні консультації з представниками парламенту, уряду, інших органів державної влади та місцевого самоврядування Німеччини та України щодо сприяння впровадженню необхідних політико-правових умов для використання відновлюваної енергетики в Україні та залучення інвестицій в «зелені» проекти.

2.1.9 Створення діючої мережі відповідних зацікавлених сторін (інвесторів, виробників обладнання, постачальників послуг, банків та інших фінансових установ та ін.).

2.1.10 Координація дій, обмін інформацією та даними (збір, аналіз), а також забезпечення розповсюдження інформації у спільних інтересах.

2.1.11 Проведення заходів із залученням компаній Німеччини та України зацікавлених у реалізації спільних проектів в галузі відновлюваної енергетики на території України та інших «зелених» проектів.

2.1.12 Організація конференцій, круглих столів, експозицій, форумів, симпозиумів, робочих груп, семінарів, лекцій, тренінгів, навчальних поїздок.

2.1.13 Організація та підтримка ділових контактів та вживання всіх необхідних заходів для забезпечення ефективності ділових зв'язків, сприяння розвитку та забезпечення досягнення зазначених в Меморандумі цілей.

Article 3. Execution

3.1 This Memorandum serves purely as a statement of intent. The Parties agree that the general objective is to enhance cooperation and to pursue the intended goals as effectively as possible. However, this memorandum does not create any claims or obligations on neither side for work results or measurable deliverables.

3.2 For the implementation of this Memorandum specific agreements must be reached between the Parties, which will include terms and conditions, procedures, plans, recommended programs and other agreed provisions of cooperation within the framework of this Memorandum.

3.3 The Parties will hold, if necessary, periodic consultations in order to review the state of implementation of the Memorandum and recommend cooperation projects within the framework of this Memorandum.

Article 4. Financing

4.1 Unless otherwise mutually agreed, each Party will be responsible for covering its own expenses incurred in the course of implementing this Memorandum.

4.2 The Parties may conclude other agreements related to financial issues with Third Parties by mutual written consent and in accordance with the procedures established by the current legislation of Ukraine and Germany.

Article 5. Resolution of disputes

5.1 Any disputes arising in connection with the interpretation and application of this Memorandum will be resolved amicably through consultations between the Parties.

Article 6. Amendments

6.1 This Memorandum may be revised or amended at any time by mutual written consent of the Parties. Such changes or additions shall enter into force on the date specified by the Parties and shall be an integral part of this Memorandum.

7. Entry into force, term of validity and termination of validity

7.1 This Memorandum enters into force from the moment of its signing by the Parties and is valid until it is terminated by one of the Parties.

7.2 This Memorandum is concluded in two original documents, both in Ukrainian and English language, one

2.1.14 Будь-які інші форми співробітництва, які можуть бути спільно визначені Сторонами в рамках чинного законодавства України.

Стаття 3. Виконання

3.1 Цей Меморандум є виключно заявою про наміри. Сторони погоджуються, що загальною метою є посилення співпраці та досягнення поставлених цілей якомога ефективніше. Однак цей меморандум не створює жодних претензій чи зобов'язань жодної сторони щодо результатів роботи чи вимірюваних результатів.

3.2 Для виконання цього Меморандуму між Сторонами мають бути досягнуті конкретні домовленості, які включатимуть терміни та умови, процедури, плани, рекомендовані програми та інші узгоджені положення співробітництва в рамках цього Меморандуму.

3.3 Сторони будуть проводити, за необхідності, періодичні консультації з метою розгляду стану виконання Меморандуму та рекомендувати інші проекти співробітництва в рамках цього Меморандуму.

Стаття 4. Фінансування

4.1 Якщо інше не буде спільно домовлено, кожна Сторона буде відповідальною за забезпечення власних витратків, понесених в ході реалізації цього Меморандуму.

4.2 Сторони можуть укласти інші домовленості, що стосуються фінансових питань, з Третіми Сторонами за взаємною письмовою згодою та в установленому чинним законодавством України та Німеччини порядку.

Стаття 5. Вирішення спорів

5.1 Будь-які спори, що виникають у зв'язку з тлумаченням і застосуванням цього Меморандуму, будуть вирішуватись мирним шляхом за допомогою консультацій та переговорів між Сторонами.

Стаття 6. Поправки

6.1 Цей Меморандум може бути переглянутий або змінений у будь-який час за взаємною письмовою згодою Сторін. Такі зміни або доповнення набирають чинності з дати, визначеної Сторонами, і є невід'ємною частиною цього Меморандуму.

original document for each Party, which have the same legal force.

7.3 Either Party may terminate this Memorandum unilaterally by sending a written notice to the other Party of this Memorandum at least 10 (ten) calendar days prior to the date of actual termination.

7.4 This Memorandum is not a preliminary contract, and it does not create financial or legal obligations for the Parties.

7.5 Termination of the Memorandum shall not affect the validity and duration of any ongoing programs and activities pursuant to this Memorandum until such programs or activities are terminated, unless the Parties agree otherwise.

Стаття 7. Набрання чинності, термін дії та припинення дії

7.1 Цей Меморандум набирає чинності з моменту його підписання Сторонами і діє до його розірвання однією зі Сторін.

7.2 Цей Меморандум укладено у двох оригінальних примірниках українською та англійською мовами, по одному примірнику для кожної Сторони, які мають однакову юридичну силу.

7.3 Будь-яка Сторона може розірвати цей Меморандум в односторонньому порядку, направивши іншій Стороні цього Меморандуму письмове повідомлення щонайменше як за 10 (десять) календарних днів до дати фактичного розірвання.

7.4 Цей Меморандум не є попереднім договором та не породжує для Сторін фінансових та правових наслідків.

7.5 Припинення дії Меморандуму не впливає на чинність та термін дії будь-яких поточних програм і заходів, відповідно до цього Меморандуму, до завершення таких програм чи заходів, якщо Сторони не домовляться про інше.

IN WITNESS WHEREOF, the duly authorized representatives of the Parties affix their signatures below.

FOR «100 RE UA»:

Oleksandr Dombrovskiy
Name

Head of the Board
Title

Date

Signature

FOR «ASEU»:

Artem Semenyshyn
Name

CEO
Title

НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВИЩЕЗАНАЧЕНОГО, уповноважені представники Сторін ставлять свої підписи нижче.

Від імені «100 РЕ ЮА»:

Олександр Домбровський
Ім'я

Голова правління
Посада

Дата

Підпис

Від імені «АСЕУ»:

Артем Семенишин
Ім'я

Директор
Посада

UABIO

<p>Date <u>29.03.23</u> Signature </p> <p>FOR «UWEA»: <u>Andriy Konechenkov</u> Name <u>Chairman of the Board</u> Title <u>29.03.2023</u> Date Signature</p> <p>FOR «UABIO»: <u>Oleksandr Dombrovskiy</u> Name <u>Member of the Board</u> Title <u>Date</u> Signature</p>	<p>Дата <u>29.03.23</u> Підпис </p> <p>Від імені «УВЕА» <u>Андрій Конеченков</u> Ім'я <u>Голова правління</u> Посада <u>29.03.2023</u> Дата Підпис</p> <p>Від імені «БАУ»: <u>Олександр Домбровський</u> Ім'я <u>Член правління</u> Посада <u>Дата</u> Підпис</p>
<p>FOR «UAESCO»: <u>Oleksii Korchmit</u> Name <u>Chairman of the Board</u> Title <u>29.03.2023</u> Date Signature</p> <p>FOR «Ukrainian Hydrogen Council»: <u>Oleksandr Riepin</u> Name <u>President</u> Title <u>29.03.2023</u> Date Signature</p>	<p>Від імені «УАЕК»: <u>Олексій Корчміт</u> Ім'я <u>Голова правління</u> Посада <u>29.03.2023</u> Дата Підпис</p> <p>Від імені «Українська Воднева Рада»: <u>Олександр Рєпкін</u> Ім'я <u>Президент</u> Посада <u>29.03.2023</u> Дата Підпис</p>

UABIO

FOR «BEE»:

Dr. Simone Peter
Name

President
Title

28.3.23
Date

[Signature]
Signature

FOR «BEE»:

Dr. Simone Peter
Name

President
Title

28.3.23
Date

[Signature]
Signature

FOR «BSW»:

David Wedepohl
Name

Title

3-28-23
Date

[Signature]
Signature

FOR «BSW»:

David Wedepohl
Name

Title

3-28-23
Date

[Signature]
Signature

FOR «BWE»:

Wolfman Artel
Name

CEO
Title

29.3.23
Date

[Signature]
Signature

FOR «BWE»:

Wolfman Artel
Name

CEO
Title

29.3.23
Date

[Signature]
Signature

FOR «FvBiogas»:

Claudia de Costa Gomez
Name

CEO
Title

29.03.23
Date

[Signature]
Signature

FOR «FvBiogas»:

Claudia de Costa Gomez
Name

CEO
Title

29.03.23
Date

[Signature]
Signature